

پیوست

تعریف مفاهیم، متغیرها و شاخص‌های اصلی در مطالعات نظری و تجربی حکمرانی و امنیت^۱

امنیت ارتباط مستقیمی با مسائل حکمرانی دارد و شناسایی گزینه‌های سیاستی مبتنی بر اصول حکمرانی امنیتی خوب برای رویارویی با تهدیدهای سستی و نوپیدا برای همه جوامع سودمند خواهد بود. حتی جوامع توسعه‌یافته‌تر و ثروتمند نیز از عملکرد ضعیف دولت در بخش امنیتی رنج می‌برند و در بیشتر موارد شهروندان با خشونت و جرائم سازمان‌یافته زیادی روبه‌رو بوده‌اند که به احساس ناامنی (واقعی یا پنداری) تأثیرگذار بر سلامت روان آنها منجر شده‌اند و دولت‌ها ناگزیرند که برای ثبات سیاسی (و گاهی بقای رژیم) با عوامل تهدیدکننده امنیت عمومی مبارزه کنند. در این پیوست به این پرسش‌ها پاسخ داده می‌شود که مفاهیم اصلی در مطالعات امنیتی کدام‌اند و چگونه تعریف و اندازه‌گیری می‌شوند. از این‌رو، مبانی نظری در بخش گسترده‌ای از ادبیات علوم سیاسی برای مفهوم‌سازی امنیت و شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر سیاستگذاری و حکمرانی امنیتی بررسی شدند.

۱. پژوهش‌های پیشین حکمرانی و امنیت انسانی

استرس اقتصادی (به دلیل ترس از دست دادن موقعیت، تجربه ناامنی، بی‌نظمی و بی‌عدالتی) می‌تواند گرایش‌های استبدادی پنهان را فعال کند و حتی بردباری افراد میانه‌رو را کاهش دهد. از دیدگاه روانشناسی سیاسی، افراد هر زمان احساس تهدید درباره شیوه زندگی خود نکنند، مدارا می‌کنند و از افراط‌گرایی دوری می‌جویند. پشتیبانی راست‌گرایان پوپولیست از رهبرانی مانند ترامپ یا مارین لوپن در فرانسه که نشانه بیداری اقتدارگرایی در غرب ذکر شده، شاید بیشتر به دلیل ناامنی فردی در بازار کار و تا اندازه کمتری محافظه‌کاری فرهنگی باشد (Siltala, 2020: 5-7). بیشتر مردم خواهان نظم و امنیت هستند و چه‌بسا با سیاست‌های اقتصادی بازتوزیعی و تنظیم بازار برای حل مسئله فقر و نابرابری فراینده موافقت کنند، اگر از رابطه مثبت بین توسعه اقتصادی عادلانه پایدار و امنیت عمومی آگاهی یابند. در مطالعات نظری و تجربی اخیر به تأثیر متقابل ابعاد پدیده‌ها و فرایندهای سیاسی زیر توجه شده است: الف) همبستگی دوگانه‌های «توسعه-امنیت»، «مردم‌سالاری-امنیت»، و «حکمرانی-امنیت»؛ ب) وابستگی متقابل دو مثلث «دموکراسی-توسعه-امنیت» و «حکمرانی-توسعه-امنیت».

۲. مفاهیم و متغیرهای اصلی

۱.۲ مفاهیم نظری و کاربردی

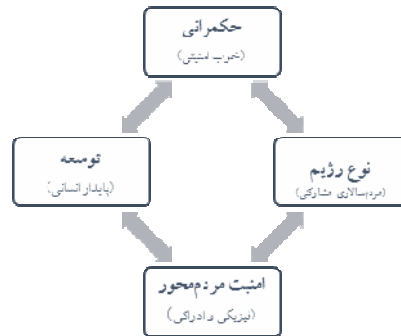
- توسعه (توسعه متوازن، توسعه پایدار و توسعه انسانی)؛
- نوع رژیم (مردم‌سالاری یا دموکراسی) (مشورتی، مشارکتی مستقیم یا غیرمستقیم، کثرت‌گرا یا حزبی)؛

* استاد: لطفیان، سعیده؛ محمد براتیان. (۱۴۰۲، زمستان) «امنیت عمومی مردم‌محور و حکمرانی امنیتی خوب: درس‌آموزی برای ارائه پیشنهادها برای سیاست»، فصلنامه سیاست، ۵۳، ۴: ۷۶۱-۷۹۰. <DOI: 10.22059/JPPQ.2024.370801.1008154>

تاریخ دریافت: ۲۵ خرداد ۱۴۰۲، تاریخ بازنگری: ۱۷ اسفند ۱۴۰۲، تاریخ تصویب: ۲۱ اسفند ۱۴۰۲، تاریخ انتشار: ۲۲ اسفند ۱۴۰۲.

حکمرانی (مشارکتی، خوب، چابک، خوب بخش امنیتی):
امنیت (ملی، عمومی، داخلی، اجتماعی، فردی، انسانی، شهروندی، شهری-روستایی، جامعه‌محور، مردم‌محور).

شکل ۱. مؤثرترین زنجیره «نوع رژیم-حکمرانی-توسعه-امنیت»

منبع: نگارندگان

۲.۲. تعریف مفاهیم اصلی

۲.۲.۱. «امنیت»

تعریف مفهوم «امنیت»^۱ بیشتر به امنیت سرزمینی در برابر تهاجم خارجی، یا حفظ منافع ملی در سیاست خارجی، و بیشتر در ارتباط با دولت-ملت‌ها به‌جای مردم محدود می‌شود. خواسته‌های قانونی شهروندان عادی و نگرانی‌های امنیتی در زندگی روزمره آنها نادیده گرفته می‌شود. گزارش توسعه انسانی در ۱۹۹۴، بر مفهوم نوینی از «امنیت انسانی»^۲ تأکید کرد که در آن باید امنیت در سطح فردی و با افزایش توسعه انسانی، به‌جای امنیت ملی در یک قلمرو و با افزایش تسلیحات سنجیده شود. پیشنهاد شد که ۲۰ درصد بودجه ملی و ۲۰ درصد کمک‌های خارجی کشورهای عضو سازمان ملل برای توسعه انسانی در نظر گرفته شده و یک شورای امنیت اقتصادی نیز ایجاد شود (UNDP, 1994: 22). به‌طور سنتی در جایگاه پاسداری از تمامیت ارضی، حفظ ثبات و منافع حیاتی دولت‌ها با استفاده از ابزارهای سیاسی، قانونی یا زور در سطوح ملی یا بین‌المللی تعریف شده است. در دهه ۱۹۹۰، این تعریف گسترده‌تر شد تا تهدیدهای غیرنظامی تأثیرگذار بر امنیت افراد، جوامع و دولت‌ها را که می‌توانند به درگیری خشونت‌آمیز منجر شوند، در برگیرد. چنین تهدیدهایی شامل جنگ‌های داخلی و جنگ بر سر منابع گرفته تا خشونت‌های فراملی و جابه‌جایی اجباری مردم بر اثر بلایای محیط‌زیستی و جرائم سایبری می‌شود.^۳ «امنیت» به جست‌وجو برای جلوگیری، پیشگیری، کاهش یا حل‌وفصل درگیری‌های خشونت‌آمیز اشاره دارد؛ خواه تهدیدهای امنیتی از دولت‌های دیگر و کنشگران غیردولتی و خواه از شرایط ساختاری اجتماعی-

1. Security

2. Human Security

۳. به‌طور نمونه، شبکه‌های تبهکاران سازمان‌یافته در تولید و فروش دارو و لوازم پزشکی تقلبی دست دارند، و اینترنت به سرچشمه اصلی داروهای نایب تبدیل شده، و همکاری بین‌المللی برای محافظت از مردم در برابر این خطرها چاره‌ناپذیر است. اطلاع‌رسانی برای آگاهی عمومی از خطرهای احتمالی خرید آنلاین داروها به کمک فیلم و پروشور، برقراری نمایشگاه و میزگردهایی در بیمارستان‌ها و مدارس لازم است (INTERPOL, 2018).

اقتصادی سرچشمه گرفته باشد. در سازمان ملل متحد، کنشگران امنیتی دربرگیرنده شورای امنیت، بخش امور سیاسی و بخش عملیات حفظ صلح هستند. کنشگران امنیتی دیگر دربرگیرنده نهادهای ملی و منطقه‌ای همچون نیروهای نظامی و پلیس غیرنظامی و نهادهای امنیت دسته‌جمعی‌اند (International Peace Academy, 2004: 2).

یکی از کارویژه‌های اصلی دولت تأمین کالاهای عمومی است که بازارها نمی‌توانند آنها را تهیه یا به‌طور بهینه ارائه کنند. برای تأمین کالاهای عمومی از سوی دولت، افزون بر بررسی‌های اقتصادی درباره کارایی نسبی بازارها و دولت‌ها در تأمین آنها، رعایت اصول اخلاقی بنیادین لازم است. توسعه نظریه کالاهای عمومی^۱ حاصل پژوهش‌های اقتصاددانان است، ولی سیاستمداران و سردمداران نباید در سیاست‌گذاری برای تولید کالاهای عمومی بی‌توجه به تأثیر مسائل اخلاقی در عملکرد مناسب کارگزاران کشوری و گستره قدرت دولت اقدام کنند. درحالی‌که بیشتر نظریه‌پردازان و پژوهشگران در علوم سیاسی باور دارند که تأمین کالاهای عمومی باید کارکرد اصلی دولت باشد، هنوز به توافق نرسیده‌اند که دولت‌ها کدام کالاهای عمومی را تأمین کنند، و چگونه این کار را انجام دهند (Anomaly, 2015). در این پژوهش استدلال می‌شود که امنیت یکی از کالاهای عمومی برآمده از سیاست عمومی است، که دولت‌ها باید آن را با کارایی بیشتری عرضه کرده و هزینه‌ها و منافع تأمین امنیت را به‌طور عادلانه توزیع کنند.

۲.۲.۲. امنیت انسانی

سه گزارش اخیر برنامه توسعه سازمان ملل - گزارش توسعه انسانی ۲۰۲۰^۲، گزارش ویژه ۲۰۲۲ درباره امنیت انسانی^۳، و گزارش توسعه انسانی ۲۰۲۱/۲۰۲۲^۴ - به دو ایده توسعه انسانی و امنیت انسانی^۵ نیروی تازه می‌بخشد و نشان‌دهنده بازگشت دیر هنگام به آرمان توسعه و امنیت انسانی است. گزارش ۲۰۲۰ با به‌کارگیری مفهوم دوران انسان‌محوری^۶ (روزگار کنونی که انسان‌ها تأثیرگذارترین عامل در تغییرات محیط زیستی‌اند)، حسی از سرنوشت مشترک انسان را ترسیم می‌کند. گزارش ۲۰۲۲، یک نگرانی یا فشار روانی (استرس) بازشناختی^۷ بر ناامنی‌های ذهنی فزاینده و استرس تجویزی^۸ بر همبستگی^۹ می‌افزاید. گزارش ۲۰۲۲، تشدید ناامنی‌های احساس‌شده، محرک‌های آنها و پاسخ‌های احتمالی را بررسی می‌کند (Gasper, 2022; 18-19). امنیت انسانی به‌عنوان توانایی دولت‌ها برای محافظت از امنیت شهروندان خود و تأمین نیازهای بنیادین اجتماعی-اقتصادی آنها با تأکید بر «رهایی از ترس» و «رهایی از نیاز» تعریف شده است (Reinsberg et al., 2024).

۲.۲.۳. توسعه

تعریف پرکاربرد مفهوم توسعه^{۱۰} این است که به فرایندها و راهبردهای به‌کار گرفته‌شده از سوی جوامع و دولت‌ها برای دستیابی به استانداردهای زندگی مرفه‌تر و برابرتر اشاره می‌کند. فعالیت‌های توسعه بیشتر به رشد اقتصادی-اجتماعی، تأمین بهداشت و آموزش و بهبود زیرساخت‌ها محدود می‌شود. در سطح بین‌المللی، کنشگران توسعه

1. Theory of Public Goods
2. The 2020 Human Development Report
3. The 2022 Special Report
4. The 2021/2022 Human Development Report
5. Human Security
6. Anthropocene
7. Diagnostic
8. Prescriptive
9. Solidarity
10. Development

نهادهایی (دربرگیرنده بخش‌ها و آژانس‌های کارشناسی ویژه) هستند که مأموریت‌هایی برای کمک به ایجاد شرایط مطلوب برای توسعه به آنها داده شده است (International Peace Academy, 2004: 2).

۴.۲.۲. حکمرانی

حکومت و حکمرانی^۱ یکسان نیستند؛ حکومت نهادی است که بر دولت واپایش می‌کند. حکمرانی مفهوم گسترده‌تری است که قوانین، ساختارها، هنجارها و فرایندهای رسمی و غیررسمی را در برمی‌گیرد که بر چگونگی تأمین کالاهای عمومی (از جمله امنیت) در هر جامعه تأثیر می‌گذارند. دولت‌ها سیاستگذاری می‌کنند، راهبردها را توسعه می‌دهند، منابع را تخصیص می‌دهند و (در نظام‌های) دموکراتیک نمایندگی شهروندان را بر عهده دارند. افزون بر این، «حکمرانی بدون دولت» نیز وجود دارد؛ کنشگران غیردولتی نیز بر تأمین کالاهای عمومی (همچون امنیت) و در نتیجه حکمرانی اثر مستقیم و غیرمستقیم به دو شکل مثبت و منفی دارند (Geneva Center, 2015: 2). مفهوم «حکمرانی» به معنای فرایند تصمیم‌گیری و اجرای آن تصمیم‌هاست. حکمرانی را می‌توان در زمینه‌های مختلفی همچون حکمرانی شرکتی^۲، حکمرانی بین‌المللی، حکمرانی ملی و حکمرانی محلی مشاهده کرد. حکمرانی خوب ویژگی‌های برجسته‌ای دارد: مشارکتی، گرایش به اتفاق‌نظر^۳، پاسخگو، شفاف، مؤثر و کارآمد، عادلانه و فراگیر است و از حاکمیت قانون پیروی می‌کند (UNESCAP, n.d.: 1).

۵.۲.۲. حکمرانی چندسطحی

یکی از استدلال‌های بیان‌شده بر پایه نظریه رابرت دال^۴ درباره اندازه دموکراسی‌ها تأییدشده در پژوهش‌های تجربی «حکمرانی چندسطحی»^۵ (حجس) این است که با افزایش اندازه قلمرو، جامعه ضعیف‌تر می‌شود و دامنه اختیاراتی را که می‌توان به سوی نهادهای بین‌المللی تغییر داد، محدود می‌کند. به همین ترتیب، با کاهش اندازه قلمرو، امکان دارد جامعه قوی‌تر شود و دامنه اقتدار گسترش یابد (Zürn, 2020: 785). در این پژوهش‌ها به مفهوم‌سازی موازی روابط عمودی و افقی این نظام‌ها پرداخته شده است. نظام‌های مختلف (حجس) با روابط بین نهادهای سیاسی در چند سطح مشخص می‌شوند، و برای تقسیم‌بندی آنها باید به دو پرسش زیر پاسخ داد: آیا نهادهای کارویژه^۶ متعدد و یا تنها یک نظام سیاسی وجود دارد؟ چگونگی روابط بین سطوح مختلف چیست؟ از این رو، چهار نوع حکمرانی چندسطحی عبارت‌اند از:

الف) نوع دارای هسته مرکزی مقتدر و هویت برتر:

نظام حکومتی فدرال (فدرالیسم) متمرکز

-بسان نظام سیاسی آلمان

-نهادهای همه‌منظوره قدرتمند

-دارای قانون اساسی (مشروطه‌شده)

ب) نوع دارای هسته مرکزی مقتدر و هویت‌های چندگانه:

یکپارچگی فراملی قدرتمند

-بسان اتحادیه اروپا به‌نوعی که در آغاز در بروکسل تصویب شد، ولی در عمل ضعیف‌تر شده است.

-نهادهای همه‌منظوره قدرتمند

-نویسند و در حال پیدایش

ج) نوع دارای هسته مرکزی ضعیف و هویت برتر:

1. Governance
2. Corporate Governance
3. Consensus Oriented
4. Dahl, 1989 as quoted in Zürn, 2020: 785
5. Multi-Level Governance (MLG)
6. Task-specific

نظام حکومتی فدرال (فدرالیسم) نامتمرکز

-سیان نظام سیاسی کانادا

-نهادهای همه منظوره ضعیف

-مشروطه شده

(د) نوع دارای هسته مرکزی ضعیف و هویت های چندگانه:

نظام حکمرانی جهانی

-نهادهای همه منظوره ضعیف

-نوبتیاد و در حال پیدایش (Zürn, 2020: 789)

۲.۲.۶. حکمرانی امنیتی

در گزارش بانک جهانی در ۲۰۱۷ چارچوب اتخاذ شده درباره حکمرانی امنیتی بر محوریت سه عنصر تشکیل دهنده حکمرانی برای توسعه تأکید شد: الف) توزیع نسبی قدرت بین افراد و گروه ها با متضاد؛ ب) عرصه ای برای چانه زنی و میانجی گری بین منافع متضاد تا گزینه های سیاستی اتخاذ شود و به اجرا درآید؛ و ج) موانع ورود به این عرصه. بر این پایه، درگیری خشونت آمیز نتیجه سه نوع شکست در حکمرانی است که همگی ریشه در مشکلات همکاری و تعهد دارند: ۱. قدرت نامحدود افراد، گروه ها و دولت ها؛ ۲. توافق های شکست خورده بین شرکت کنندگان در عرصه چانه زنی؛ و ۳. حذف افراد و گروه های مربوطه از این عرصه. تقسیم قدرت، باز توزیع منابع، حل و فصل مسالمت آمیز اختلاف ها، و بازدارندگی راهکارهای شناخته شده ای به شمار می آید که می توانند بازدارنده، کاهش دهنده یا پایان دهنده به درگیری های خشونت آمیز باشند، ولی تنها زمانی موفق می شوند که قدرت نخبگان حاکم را محدود کنند، بدون حذف هیچ یک از ذینفعان به توافق برسند و حفظ کنند (World Bank, 2017: 111).

۲.۲.۷. حکمرانی بخش امنیتی خوب

اصول حکمرانی بخش امنیتی خوب (جباخ)^۱ عبارت اند از: ۱. مسئولیت پذیری^۲ (انتظارات روشنی برای تأمین امنیت وجود دارد؛ و واپایش بر آوردن این انتظارات بر عهده مقامات مسئول و مستقل قرار دارد)؛ ۲. شفافیت^۳ (دسترسی آزاد به اطلاعات برای افرادی که تحت تأثیر تصمیم ها و اجرای آنها قرار می گیرند)؛ ۳. حاکمیت قانون^۴ (همه افراد و نهادها (دربریگرنده دولت)، تابع قوانینی هستند که به طور آشکار شناخته شده، بدون جانبداری اجرا می شوند و با موازین و استانداردهای بین المللی و ملی حقوق بشر سازگارند)؛ ۴. مشارکت^۵ (امکان مشارکت در تصمیم گیری و ارائه خدمات برای همه مردان و زنان با هر پیشینه ای، به شکل آزادانه، دادگرانه، فراگیر، مستقیم یا غیرمستقیم به کمک نهادهای نمایندگی قانونی - فراهم می شود)؛ ۵. پاسخگویی^۶ (نهادهای نسبت به نیازهای امنیتی مختلف همه مردم نگرانی دارند و اجرای مأموریت های خود را بر پایه روحیه فرهنگ خدمت قرار می دهند)؛ ۶. اثربخشی^۷ (نهادهای مسئولیت ها و مأموریت های خود را با بالاترین استانداردهای حرفه ای به اجرا درمی آورند)؛

1. Good Security Sector Governance
2. Accountability
3. Transparency
4. Rule of law
5. Participation
6. Responsiveness
7. Effectiveness

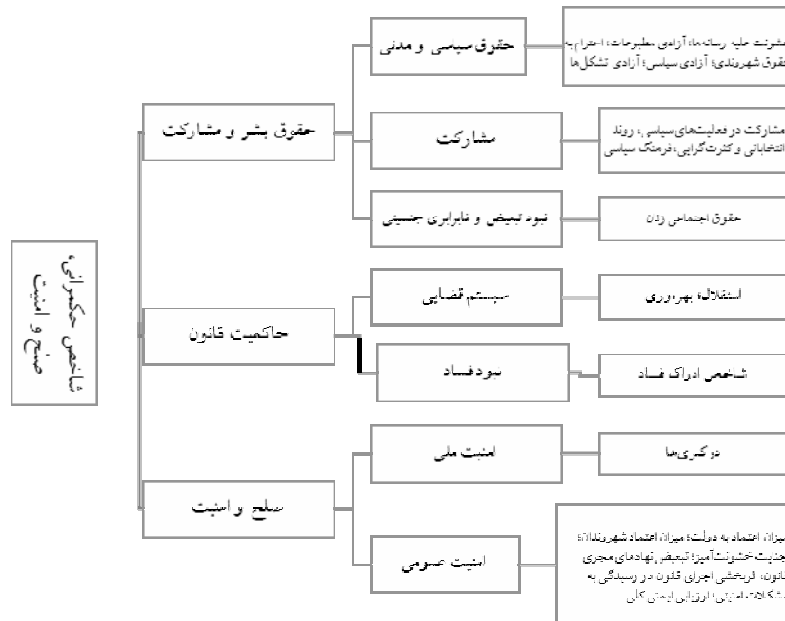
۷. کارایی^۱ (با هدف ایفای نقش، و اجرای مسئولیت‌ها و مأموریت‌های خود، نهادها منابع عمومی را به‌بهترین شکل ممکن به‌کار می‌برند) (Geneva Center, 2015: 3).

۳. شاخص‌های مهم برای عملیاتی کردن مفهوم امنیت

۳.۱. شاخص حکمرانی، صلح و امنیت

شاخص‌های مختلفی برای ارزیابی ادراک شهروندان از حکمرانی و امنیت در سطوح مختلف (ملی، منطقه‌ای و محلی)، دیدبانی و واپایش تغییر افکار عمومی در گذر زمان برای پیش‌بینی تنش‌ها و تهدیدهای امنیتی پیش از اوج‌گیری بحران و درگیری، ساخته‌شده و به‌کار گرفته شده است.

شکل ۲. نمودار مفهومی «شاخص حکمرانی، صلح و امنیت» و اجزای آن

منبع: (Adechian, 2020: s30)

از آنجایی که امنیت پیش‌نیازی برای توسعه اجتماعی-اقتصادی و سیاسی و نگرانی راهبردی برای بسیاری از دولت‌ها به‌شمار می‌آید، «شاخص حکمرانی، صلح و امنیت»^۲ که برای ادراک شهروندان از وضعیت حکمرانی، صلح و امنیت در آفریقا، و شاخص «ادراک ایمنی و امنیت» در کرواسی (UNDP, 2009) نمونه‌هایی از این

1. Efficiency
2. Index of Governance, Peace and Security (GPS)

شاخص های ساخته شده اند. نمودار مفهومی و اجزای «شاخص حکمرانی، صلح و امنیت» در شکل ۲ ارائه شده، و مبتنی بر تجربه و برداشت شهروندان از تلاش های مقامات و مدیران دولتی در سطوح مختلف است، و نیز بر هدف شانزدهم از اهداف توسعه پایدار^۱ استوار است که گسترش «جوامع صلح آمیز و فراگیر برای توسعه پایدار، فراهم کردن دسترسی به عدالت برای همه و ایجاد نهادهای مؤثر، پاسخگو و فراگیر در همه سطوح» را تشویق می کند (Adechian, 2020: s28).

۲.۳. شاخص ادراک ایمنی

«شاخص ادراک ایمنی»^۲ که بر پایه نظرسنجی جامعی از احساس امنیت شهروندان با بررسی نگرانی های آنها در پنج حوزه (غذا و آب، جنایات خشونت آمیز، تغییرات آب و هوایی، سلامت روانی و ایمنی محل کار) در ۱۲۱ کشور محاسبه شده است، نخستین بار در ۲۰۱۹ (پیش از همه گیری کووید ۱۹) و در ۲۰۲۱ (پس از همه گیری) از سوی بنیاد لوید و مؤسسه اقتصاد و صلح ارائه شد. افراد همیشه احساس می کنند که خطر در دنیای پیرامون آنها وجود دارد، ولی گاهی نمی توانند خطرهایی را که در زندگی روزمره خود با آن مواجه اند تعریف کنند، و گاهی مهم می مانند. بین ۲۰۱۹ و ۲۰۲۱، شمار افرادی که بیان کردند هیچ خطری در زندگیشان وجود ندارد، به نصف کاهش یافت، ولی شمار افرادی که گفتند نمی دانند بزرگترین خطر چیست، کمابیش دو برابر شد. همه گیری کرونا نگرانی ها درباره تهدیدهای آینده را با تهدیدهایی که فوری ترند، جابه جا کرد. در ۲۰۲۱ افراد بیشتری نسبت به ۲۰۱۹ بر اثر تغییرات آب و هوایی شدید آسیب دیدند، ولی سطح نگرانی در این حوزه کاهش یافت. کمترین امتیاز بر پایه شاخص ۲۰۲۳ به شهروندان مالی با تجربه دو کودتا و درگیری های خشونت آمیز متعدد اختصاص داده شد. کشوری که بیشترین افزایش احساس ناامنی را داشت، میانمار بود که ۵۸/۷ درصد از جمعیت در ۲۰۲۱ (در مقایسه با ۱۱/۴ درصد در ۲۰۱۹) این احساس را داشتند. پس از میانمار، ارمنستان، ویتنام، نیجریه و ترکیه قرار گرفتند. برای پاسخ دهندگان در این نظرسنجی، تصادف های جاده ای و پس از آن به ترتیب جراثیم و خشونت، مسائل بهداشتی نامرتبط با کووید-۱۹، بزرگترین خطر ذکر شده بود. نرخ بیکاری جهانی از ۵/۴ درصد به ۶/۲ درصد افزایش پیدا کرد و جوانان بیشترین افزایش بیکاری را تجربه کردند. در نتیجه، نگرانی های مرتبط با اشتغال و شرایط اقتصادی بین ۲۰۱۹ و ۲۰۲۱ افزایش یافت (Lloyd's Register Foundation, 2023: 2-3).

References:

- Adechian, Djabar Dine C. (2020, December) "Governance, Peace, and Security Perception Index: Methodological Aspects and Application in the WAEMU Member States," *Statistical Journal of the IAOS* 36, S1: 27-38, <DOI: 10.3233/SJI-200696>.
- Anomaly, Jonathan. (2015) "Public Goods and Government Action," *Politics, Philosophy & Economics* 14, 2: 109-128, <DOI: 10.1177/1470594X13505414>.
- Dahl, Robert A. (1989) *Democracy and Its Critics*. New Haven: Yale University Press.
- Gaspar, Des. (2022, Winter) "Rethinking Human Development and/as Human Security for the Anthropocene," *International Journal of Social Quality* 12, 2: 1-24, <DOI: 10.3167/IJSQ.2022.120202>.
- Geneva Center for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF). (2015) "Security Sector Governance- SSR Background," (*dcaf.ch*). Geneva:

1. Sustainable Development Goal (SDG)
2. Safety Perceptions Index (SPI)

- DCAF. Available at: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/DCAF_BG_1_Security_Sector_Governance_EN.pdf (Accessed 30 April 2023).
- International Peace Academy. (2004, May) "The Security-Development Nexus: Conflict, Peace and Development in the 21st Century," *Annual Seminar of IPA* at West Point, New York. Available at: https://www.ipinst.org/wp-content/uploads/publications/security_dev_nexus.pdf (Accessed 5 May 2023).
- INTERPOL (International Criminal Police Organization). (2018, October 23) "Illicit Online Pharmaceuticals: 500 Tons Seized in Global Operation," (www.interpol.int). Available at: <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2018/Illicit-online-pharmaceuticals-500-tonnes-seized-in-global-operation> (Accessed 5 May 2023).
- Kaufmann, Daniel; and Aart Kraay. (2023) "Worldwide Governance Indicators, 2023 Update," (govindicators.org). Available at: <https://www.worldbank.org/en/publication/worldwide-governance-indicators> (Accessed 7 October 2023).
- Lloyd's Register Foundation and IEP. (2023) *Safety Perceptions Index 2023: Foundation Understanding the Impact of Risk Around the World*. Available at: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2023/02/SPI-2023-2.pdf> (Accessed 30 April 2023).
- Reinsberg, Bernhard, et al. (2024, January) "Revisiting the Security-Development Nexus: Human Security and the Effects of IMF Adjustment Programmes," *Conflict Management and Peace Science* 41, 1: 72-95, <DOI: 10.1177/07388942221111064>.
- Siltala, Juha. (2020, April) "In Search of the Missing Links Between Economic Insecurity and Political Protest: Why Does Neoliberalism Evoke Identity Politics Instead of Class Interests?" *Front Sociology* 5, 28 <DOI: 10.3389/fsoc.2020.00028>.
- UNDP (United Nations Development Program). (1994) *Human Development Report 1994: New Dimensions of Human Security*. New York: UNDP. Available at: <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-1994> (Accessed 4 June 2023).
- UNDP and Ministry of Interior of the Republic of Croatia. (2009, May-June) *National Public Opinion Survey on Citizen Perception of Safety and Security in the Republic of Croatia*. Available at: <https://www.seesac.org/f/docs/SALW-Surveys/On-Citizen-Perception-of-Safety-and-Security-in-the-Republic-of-Croatia-EN.pdf> (Accessed 30 April 2023).
- UNESCAP (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific). (n.d.) "What is Good Governance?" (unscap.org) New York, NY: UNDP. Available at: <https://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf> (Accessed 30 April 2023).
- World Bank. (2017) "Governance for Security," *World Development Report, 2017*. Washington DC: WB, 110-129. Available at: https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/25880/9781464809507_Ch04.pdf (Accessed 30 April 2023).
- Zürn, Michael. (2020) "Unravelling Multi-level Governance Systems," *British Journal of Politics and International Relations* 22, 4: 784-791, <DOI:10.1177/1369148120937449>.
